

1

Navštiv webovou stránku www.stopyhistorie.cz/plzensti-stavitele a seznam se s významnými představiteli plzeňského stavitelství z období průmyslové revoluce. Jak se jmenovala plzeňská stavební firma, která se během šedesáti let své existence významně podílela na stovkách staveb, čímž výrazně proměnila tvář města?

2

Plzeň je město řek. Někdy se dokonce říká, že je městem pěti řek. Aby se po ní dalo pohodlně chodit a dobře jezdit, bylo zapotřebí vybudovat mosty. Hodně mostů. A skoro každý z nich má nějaký příběh. Přečti si následující text a odpověz na otázky níže.

Nejstarším doloženým mostem v Plzni je Pražský most. Jako dřevěný jej máme vyobrazen na vedutě z roku 1602. Kdy byl postaven dodnes dochovaný pískovcový most se dvěma mostními oblouky, přesně nevíme. Určitě však byl postaven před rokem 1750. Zatímco původně byl Pražský most vybudován proto, aby bylo možné překonat hradební vodní příkop (tzv. Mlýnskou strouhu), dnes již tuto funkci neplní. Po zrušení příkopu byl most z jedné strany zasypán a z druhé strany se stal součástí parku, kde si můžeme dobře prohlédnout jeho oblouky a celou konstrukci. Díky této úpravě se Pražský most stal unikátem - dnes je totiž mostem, který vlastně nic nepřemostuje. Zároveň je nejstarším dochovaným mostem na území Plzně.

Saský most (dnes Rooseveltův) se kromě souboru kvalitních barokních soch, které sem byly přestěhovány z různých částí města, může pyšnit i tím, že je údajně nejdelší na světě. Je to tím, že most je zahnutý, takže z jednoho konce na druhý nelze dohlédnout. Most postavil v letech 1848 - 1852 slavný stavitel plzeňských pivovarů Martin Stelzer se svým společníkem Kristiánem Lexou, přibližně v místě, kde stál původní Saský most ze 16. století. Po Wilsonově mostě, který postavila dle projektu Vojtěcha Mencla stavební firma Müller a Kapsa, se doslova procházela historie. Je zvláštní nejen tím, že z něj byla při oslavě vzniku Československé republiky 29. října 1918 svržena do řeky Radbuzy rakev a figurína nenáviděného německého císaře Viléma II., ale i tím, kolikrát byl přejmenován. Když byl most v roce 1913 dokončen, dostal jméno most Císaře Františka Josefa I. Za první československé republiky nesl jméno amerického prezidenta Wilsona, v době německé okupace byl nejprve pojmenován po císaři Karlu IV. a později označen za most Vítězství. Poté, co se v Československu chopili moci komunisté, dostal most jméno po sovětském diktátorovi Stalinovi. Dnes je tento most opět mostem Wilsonovým.

Které mosty jsou zmíněny ve výše uvedeném textu? Pokus se je najít na mapě města Plzně (např. na internetu).

U každého ze zmíněných mostů jsou uvedeny dvě zvláštnosti. Čím jsou tyto mosty zajímavé?

Kdo byli muži, jejichž jméno dnes nese Rooseveltův a Wilsonův most?

V textu se objevuje jméno významného plzeňského stavitele Martina Stelzera, který není jen autorem Saského mostu. Co ještě v Plzni postavil?

3

K významným plzeňským architektům a stavitelům patřil i Rudolf Štech. Nejen, že se podílel na stavbě Velké synagogy, ale spolupracoval také se slavným malířem Mikolášem Alšem, jehož obrazy přenesl na fasády několika plzeňských domů. Vznikla tak unikátní galerie, která se dochovala dodnes. V Kollárově ulici lze spatřit obléhání Plzně husity i vojskem generála Mansfelda, na domě U Červeného srdce je připomínán rytířský turnaj, který uspořádal Ferdinand II. Tyrolský. Slavným se stal i šašek zdobící dům továrníka Karla Weisse na rohu Petákovy a Jagellonské ulice, neboť prý pláče nad příchodem Habsburků do Čech. Během dvanáctileté spolupráce bylo sgrafity dle návrhů Mikoláše Alše, zachycujícími výjevy z českých dějin, vyzdobeno na 19 domů. Na fasády je přenesl malíř Josef Bosáček. Podívej se na příklady některých z nich a urči, jakou událost či osobnost zachycují:

Zdroj: Archiv města Plzně,
Sbírka fotografií, i. č. O 9340/7, Alšova sgrafita

Zdroj: Archiv města Plzně,
Sbírka fotografií, i. č. O 9340/1, Alšova sgrafita

Zdroj: Archiv města Plzně, Sbírka fotografií, i. č. O 9340/3, Alšova sgrafita

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY